

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt V. De varijs nominibus Christi Domini, & præsertim superdulcißimo
nomine Jesv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

que Dominum, & Imperatorem augustissimum.

Perfectiones animæ IESV Christi. §. 2.

His luce, & bilance fidei probè consideratis, & ponderatis Humanitatis Christi perfectionibus, magis in particulari descendunt, accedemus, fide ducet, ad ejus animam infinitè pulcherrimam, ab ipso nimirum creationis momento plenam gratiam infinitam, in genere gracie, ut inquit Theologi: five, ut dicamus clarus, habentem omnem gratiam possibilem, quam creatore poterat DEUS, & creature infundere, gratiam sine modo, & mensura, non sibi solum, sed etiam tanquam ceterorum Caput, mundi, & infinitorum, si essent mundorum hominibus, si ea ut vellent, sufficienssimum.

Ex hac plenitudine con sequenter quoque ratione licebit, quā plena fuerit anima ista sanctissima charitate, & amore erga DEUM, & homines; & quanta plenitudine possederit omnes virtutes acquisitas, & infusas, gratias & dona Spiritus sancti, ita ut sola majori polleret, & adhuc polleat virtute, amore, & gratia, quam omnes simili homines, & Angeli, Beati, qui sunt aut esse possunt, idque excellit, & excellentia prærogativa incomparabilis.

Maxime vero fide ponderandum est, qualiter anima ista à primo instanti sue creationis claro divina Essentia intuitu gloriola, eadem, qua nunc beatitudine fruebatur, & quanquam admirabilis dispensatione, nec corpori eam communicaret, nec parti inferiori, ut velut homo pati posset pro homine.

Sapientia glorioissimæ animæ Christi Domini, ceteris donis haud minor, quasi immentum pelagus mirabiliter eam nobilitavit.

Si ineffabiles haec perfectiones animæ Redemptoris nostri, gratia, caritas, humilitas, mansuetudo, misericordia, quæ in singulis ejus virtutib⁹ resplendent, diligenter fidei via oculo indagentur, ingenerant animo admirationem maximam, & profundam estimationem infinitæ istius bonitatis, sapientie, & amoris erga nos, voluntatem etiam multis, amoris, reverentiae, & gratitudinis, aliarumque virtutum affectibus inflammant, quodque meritò magni pendendum est, ad clarioret perducunt Divinitatis cognitionem, & fidem, quæ circa Deitatem est, magis percipiunt: quamvis enim in omnibus creaturis divinae perfectiones resplendent, in iis tamen maxime, quæ in factu sancta hac Humanitate operatus est mysterii, tanquam in speculo clarissimo, incomparabiliter amplius, quam in toto universo, ad vivum demonstratur infinita DEI Bonitas, immensa Liberalitas, Pietas, Misericordia, Charitas, Amor immensurabilis, incomprehensibilis Sapientia, Omnipotentia, & Justitia infinita.

Hic aperte incipit fides reliquarum omnium perfectionum fountem Divinitatem, sive DEUM ipsum, quem cum exigua humanitate absconditum, & intime unitum, tam stupenda redemptio-nis nostræ opera facientem, & pro salute nostra tolerantem penas, sustinentem opprobria vivæ fidelis affectione consideramus, mysteria ista altissimum, & dignissimum animæ sensu (quantum quidem in nobis est) tanquam maximi, & potentissimi DEI opera ponderare incipimus; quantumque humilia, viliora, magisque ignominiosiora, & acerbiora sunt, quæ sustinuit, tanq; major oculo fidei illuc fecit gloria, pulchritudo, valor, &

estimatio, eoque ampliori dulcedine, & amabilitate suavitatem amoris, & affectus teneritudinem excitant, dum clarissimè divinam Bonitatem, Misericordiam, Charitatem, & Suavitatem ostendunt, cùm Dominus tanta Majestatis ac potentie, ad liberandum à miseria, & peccatum servit hominem, cumque Divinitatis, & glorie sua participatione sublimandum, seipsum ita exinanire, & ad tam profundam sui humiliacionem, laboresque demittere dignatus sit.

Idcirco Crucis Christi ignominiam, tanto amore & veneratio prosequuntur justi, illa enim sapientie, potentie, & charitatis, Dei sublimitatem, fidei face demonstrat; & hoc fortè voluit intelligi Apostolus, cùm dixi: *Quod stultum est DEI, sapientius est hominibus, & quod infirmum est DEI, fortius est hominibus*: Id est, quod homines existimant in Deo stultiam, & infirmitatem, Justi maximum agnoscunt esse Dei sapientiam, & fortitudinem: qui sensus ex precedentibus manifestus est: dixerat enim Apostolus: *Nos autem prædicamus Christum crucifixum, Iudas quidem scandalum, Gentibus autem stultitiam*. Et subjungit: *Ipsius autem vocatu Iudeu atque Gracius, Christum DEI virtutem, & DEI sapientiam, quia quod stultum est DEI, sapientius est hominibus, & quod infirmum est DEI, fortius est hominibus*.

C A P V T V.

*De variis nominibus Christi Domini,
& præsertim super dulcissimo no-
mine JESU.*

Christi Domini naturam egregie admodum manifestant varia, quæ ipsi in Scriptura sacra attribuuntur, nomina, varias proprietates designantia: ut iunt Leo, Agnus, Porta, Via, Pastor, Sacerdos, Sponsus, Lucifer, Amicus, Pater, Princeps pacis, Salus, Vita, Veritas, &c. quæ omnia Christo Domino, quatenus homini, convenient, secundum infinitos, quos in natura humana absconditos haber thesauros, & conformiter operibus, quæ in ipso & per ipsum operatus est, & adhuc quotidie operatur DEUS.

Omnia tamen nomina haec, unum istud suavisimum, & dulcisimum complectitur, quod est JESUS: nam haec omnia simul mihi sonant, ut inquit S. Bernardus, cùm insinuerit JESUS: in Cant. quidquid enim nominibus istis Christo Domino attribuitur, eo dirigitur, ut perfectè sit JESUS, sive Salvator; siue nomen JESUS est proprium Christi Domini, & est Christo proprium, protinusque intrinsecum & essentiale, &c.

Nam esse Christi est IESVS, quidquid enim in Christo est, salu est, & salvatio, siue nomen hoc IESVS, compendium quoddam est, & monumentum omnium, quæ in Christo Domino nostro continentur, excellentiarum, quæ ad tria veluti capita referri possunt; est enim primum omnium perfectionum, quæ ei, quæ DEUS est, convenienti summa, omnium deinde gratiarum, ac virtutum, quæ eidem, quæ homo, competit; ac secundum officiorum omnium, quæ, quæ Deus, & homo simul est, erga homines præstat. Jure itaque licet sic ratiocinari: Si JESUS est, est igitur infinitè bonus, sanctus, sapiens, omnipotens, misericors, & ipsa bonitas, sanctitas, & sapientia Dei, hæc enim omnia sunt necessaria, ut nomini JESU satisfiat: Item, si est JESUS, est igitur summe

1040. I.

mē humiliſ, mansuetus, patiens, fortis, modestus, obediens, charitate plenus, quia omnium harum virtutum exemplar nobis cōſ debet, quia de plenitudoſ ejus nos omnes accepimus, accipientque omnes, gratias & virtutes, quibus falventur: deinde si JESUS eſt: erit igitur Magister, Medicus, Pater, Judge, Pastor, Protector, & Advocatus noster.

Christum igitur Dominum veraciter pro vero Jesu agnoscere, est omnes divitas hoc nomine contentas, uno verbo explicare & complecti, ut hoc pacto posſi animo ſimil & ferue omnes ipſius divitas, & perfectiones, quatenus DEUS eſt, Mediator, & Advocatus univerſorum, uno vocabulo, quaſi bolo delicatissimo deguſtare, JESUMqua contemplari, tanquam abolitissimum malorum, & inferiarum Exterminatorum, Fontemque copioſſimum omnium donorum, & gratiarum, totiusque boni nostri Authorem.

Tantum propter ea in via Domini, & imitatione JESU Christi, proficientes ē dulcissimum JESU nomine fuavitatem, & dulcedinem hauſiunt, ut scriptum legamus de sancto Franciſco, quod in Concionibus, & ad populum Exhortationibus, JESU nomen pronuntiare non auderet, ne ut ſolebat fuavitate, & delectatione nominis dulcissimi, pra cordis teneritudine, in lachrymas refolvetur.

Sanctus Paulus in Epiftolis suis ad singula ferē verba honorificatissime atque amantissime JESUM nominat, neque contentus eſt, quod ſolum eum ſele amare dicat: fed intuer gloriatur felolum JESUM ſcire, & quidem eructixum: quorum cauſa admodum rationabilis eſt; nam cū veri fideles agnoscant ſalutem univerſalem, theſaurum divitiasque infinitas, perfections innumerabiles, bonitatem, & amorem Dei erga homines ineffabilem sub nomine J E S U delitescere, quaſi delitiatum ubertate porati, & inebriati, in amorem ſuaviflē remoluntur, & hujus nominis virtute armati, audacter, & confidester adversis omnes tentationes, pericula, labores, difficultates prævalent, dæmonia eliciunt, & innumerabilia perpetrant, & iudies perpetrant miracula: nam, ut inquit Christus Dominus, "In nomine meo dæmonia eliciunt, linguis loquuntur novas, ſerpentes tollent; & ſi mortiferum quid biberint, non eis nocebit, ſuper agros manus imponent, & bene habeantur."

Marcii
16.

C A P V T VI.

Fidei exercitium circa Passionem Christi
Domini, & primò circa
Crucem.

S. 1.

Quia verò Crux medium fuit, quo Dominus JESUS nostram ſalutem operatus eſt: Crucem, cui gloriam mundi, vetam laborum ſpem, arborem vitæ, ſignaculum ſalutis, ſalutem in periculis, ſublimi fidei veneratione exaltabis: hac enim nos Deo reconciliavit, veniam peccatorum obtinuit, calum aperuit, damaſceleribus nostris illata reparavit, id ſolatiam exterminavit, & ad veri Creatoris ſui cultum homines pertraxit, ſub hanc conſiguentis tentati reperient aſylum, pufilanimes robur, perfecti quietem, ſummaque lætitiam, ut de sancto Andrea legitur, qui à longe crucem aſpiciens, pra exultatione ſpiritus clamare

cepit: O bona Crux, que decorem ex membris Domini ſucepti, diu defiderata, ſollicitè amata, ſine intermissione queſita, & aliquando capientiam preparata, accipe me ab hominibus, & reddite me magistro meo, ut per te me recipiat, qui per te me redemit, & O bona Crux diu defiderata, ſecunda, & gaudens venio ad te; ita, & tu exultans ſucepta me diſcipulum ejus, qui peperdit in te, hincque verba dulcissima, & sanctissima ſunt sancti Apoſtolii.

Nec aliis Sanctis deficit amor, & veneratio ſanctæ Crucis, quam fide noverant Christi Domini paſſione, & admirabilibus Redemptioſi noſtræ mysteriis ſanctificatam; unde ea frontem confignantur tanquam lorica, & galea adverſae pericula, & tentationes fortissima, in omni occaſione armamur.

Circa ſacra ſanctuum ſanguinem Christi
Domini.

S. 2.

I Nter præcipua noſtræ Redemptioſi instru‐
menta, eſt pretiosissimus immaculat⁹ Agnus
Sanguis, cui multis in locis ſacri eloquii ſalutis
genius humani attribuitur, ut apud ſanctum
Paulum: Iuſtiſiati in ſanguine ipſius ſalvi erimus;
Et Ephel. 1. in quo habemus redemptioνem, per ſanguine ipſius remiſionem peccatorum, ſecundum
divitias gratiæ eius. Et ſanctus Petrus inquit: ſuientes,
quid non corrupcibilis aura vel argenteum
empti eſt, de vanâ reſta conſervatione patere
traditionis, ſed pretoſo ſanguine quaſi agnus
cullati Christi, & in contaminati.

Sanguis ergo Christi pro nobis effusus, fideli
veritate diligenter animo recollectus, profunda
revelat myſteria diuinae bonitatis, charitatis, inſer-
cordia, iuſtitia, ſapientia, providencia, &
omnipotencie diuina: manifeſtat etiam ad oculum horribilem peccati ſedimentum, excellentem
virtutis decorum, nec non animis tristis noſtris a
tanto prelio redemptoriam admirabilem digni-
tatem, conſiſmat fidem, roboeat ſpem, incendi
charitatem, omnium denique virtutum, prole-
tum profundissimæ humilitatis, perfeccione
patientie, obedientie conſummat, incompar-
abilis manuerođinis, fortitudinis invictæ, ablo-
tissimum præbet exemplar. Lac & mel eſt mi-
cientibus, panis ſubſtantialis proficiens, per-
fectis viuin ſuaviflē inebrians, & extra le-
raptoſ in eum transformans, qui ſanguinem ſum-
tanto pro iis amore profudit, tamque ſuavis
paſcuntur dulcissimi ſanguinis iſtius oblectatio-
nibus, & deliciis, ut nulla lingua explicari poſit.

Aliquetaten hæc intelligere poterit, qui pa-
legerit Epiftolas ſanctæ Cacharinae Senensis, in-
ter quas nullam reperiet, quæ non ſit memoria
virtutis, & dulcedinis pretiosissimi ſanguinis JE-
SUI Christi rubricata: optabat nimis ſancta
Christi Domini Ancilla, omnium animas (ut ipſa
loquitur) lacroſancto iſto JESU Christi ſanguine:
iſtorati, inebriati, penitulque ſubmergi.

Qui ſemel donum hoc caeleſte ſuavitatis de-
litioſiſſime Crucis hujus guſtaverunt, res omnes
creatas hac Regis purpura tintas intinxerunt;
quod inſtanter à Chilico Domino petere ſolebat

S. Bonaventura, Quidquid ſpexero, mihi tuo
apparet ſanguine rubricatum.

* * *

Città